

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning lähtudes Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood: 16392048) esitatud taotlusest, **otsustan:**

1.1. Anda Sokkel Karjäärid OÜ-le (registrikood: 16392048) geoloogilise uuringu luba nr MU/519100 Vikipalu uuringuruumi, kehtivusajaga kolm aastat (lisatud).

1.2. Geoloogilise uuringu loale nr L.MU/519100 kantakse järgmised täiendavad tingimused:

1.2.1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Ida-Harjumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.

1.2.2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

1.3. Korraldus jõustub Sokkel Karjäärid OÜ-le (registrikood: 16392048) teatavaks tegemisest.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

2. ASJAOLUD

Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048, aadress Kuivati, Lipa küla, Rapla vald, Rapla maakond) esitas Keskkonnaametile 04.04.2023 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS; edaspidi **KOTKAS** 04.04.2023 dokumendina nr DM-124381-1) Vikipalu uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi **uuringuluba**) taotluse nr T-L.MU/1017928.

uuringuruum asub Harju maakonnas Anija vallas Raudoja külasse jääval kinnistul Kolga metskond 81 (katastritunnus: 14001:003:0234) ja Vikipalu külasse jääval kinnistul Anija metskond 33 (katastritunnus: 14001:002:0408). Katastriüksuste riigivaravalitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi **RKM**).

Vikipalu uuringuruum asub kahel lahustükil, mille teenindusala pindalad on kokku 348,51 ha. Geoloogilise uuringu käigus planeeritakse rajada kuni 50 uuringukaevet ja kuni 237 puurauku maksimaalse uurimissügavusega 35 m. Taotletava loa kehtivusaeg on viis (5) aastat.

Uuritavateks maavaraks on ehitusliiv. Geoloogilise uuringu välitöö käigus rajatakse uuringupunktid, võetakse proovid, määratakse maavara lasumistingimused ning hüdrogeoloogiline (hüdroloogiline) situatsioon. Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

2.1. Uuringuruum

Maa-ameti geoloogilise baaskaardi (1:50 000) andmetel paikneb taotletav Vikipalu uuringuruum liivalasundi levialal. Kuni 25 m paksuse pinnakatte moodustavad Järva kihistu Võrtsjärve alamkihistu glatsiofluviaalsed setted (Q1jrVr_fg): veerised ja munakad, kruus, liiv.

Vikipalu uuringuruumi teenindusalal ei ole varem maavara otsingu eesmärgil geoloogilisi uuringuid läbi viidud. Vikipalu uuringuruumi vahetus läheduses rajati 1983. aastal (põhjapoolsest lahustükist ca 180 m läänesuunas) fosforiidi otsinguteks üks puurauk M42 (H. Liivrand jt, EGF 4002). Puuraukust saadi andmed, mille kohaselt on sealse kvaternaari setete paksus 26,7 m, millest kasvukihi paksus on 0,2 m ning liivakihi paksus on 26,5 m. Ülemistes kihtides on liiv peeneteraline, alumistes kihtides jämedateraline.

Uuringuloa taotluse seletuskirja kohaselt on Vikipalu uuringuruumi teenindusala kaetud peamiselt metsaga, kuid esineb ka kohati võsastunud raiesmikke. Maapinna reljeef jääb Maa-ameti kaardirakenduse andmetel absoluutkõrguste vahemikku 65 m kuni 69 m. Valdavalt jääb uuringuruumi teenindusala maaparandushoialade vahelisele alale.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (maapõueseadus; edaspidi **MaaPS** § 17 lg 3 ja 4). Geoloogilise uuringu viib läbi Uuringu teostaja on Sokkel Karjärid OÜ (registrikood 16392048, aadress Kuivati, Lipa küla, Rapla vald, Rapla maakond).

Taotlusele andis 12.04.2023 kirjaga nr 9-3/23/ 6113-2 oma arvamuse (MaaPS § 27 lg 2) maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (registreeritud KOTKAS 12.04.2023 numbriga DM-124381-2). Maa-amet tõi välja alljärgnevad uuringuruumiga seotud piirangud.

Vikipalu uuringuruumi teenindusala põhjapoolsema lahustüki lääneosa kattub ca 29,5 ha ulatuses ning idaserv ja kaguosa kattuvad ca 7 ha ulatuses maaparandussüsteemidega Ruunoja-

Raudoja, ÜP-130 ja PILLAPALU, TTP-467 (maaparandussüsteemide registri koodid on vastavalt 4108680010010004 ja 4108740010010001). Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunapoolsema lahustüki loodeosa kattub *ca* 5,3 ha ulatuses ning lääne- ja edelaosa kattuvad *ca* 57,7 ha ulatuses maaparandussüsteemidega Anija-Aavoja, PÜ-404 (maaparandussüsteemide registri koodid on vastavalt 4108680010010003 ja 4108660010110001). Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunapoolsema lahustüki kaguosa kattub *ca* 13,4 m ulatuses ning kirde- ja idanurgad kattuvad *ca* 10,3 ha ulatuses maaparandussüsteemidega PILLAPALU, TTP-467 (maaparandussüsteemide registri koodid on vastavalt 4108660010130001 ja 4108740010010001).

Riigikaitse ehitise Soodla harjutusvälja piiranguvöönd asub Vikipalu uuringuruumi teenindusala põhjapoolsema lahustüki põhjaservast kuni 13,6 m kaugusel.

Uuringuruumi teenindusala lahustükkide vahelisel alal kulgevad Elektrilevi OÜ 35-110 kV kõrgepinge elektriõhuliinid L-AEGVIIDU:(L35018) ja 35kV AS-50 (VID koodid vastavalt KP1229954 ja 351083802; kaitsevöönd 25 m liini teljest). Eelmainitud elektriõhuliinide kaitsevööndid külgnevad kohati vahetult taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükkide lõuna- ja põhjaservadega.

Vikipalu uuringuruumi põhjapoolsest lahustükist *ca* 55 m kaugusele läänesuunda jääb veekogu Aruoja (registrikood: VEE1086700) ja *ca* 5 m kaugusele veekogu kalda piiranguvöönd (vid kood: 7212993). Kattuvust veekogu või selle piiranguvööndiga ei ole.

2.2. Tegevused uuringuruumis

Geoloogilise uuringu tegemisel lähtutakse keskkonnaministri 17.12.2018. määrusest nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöo ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas on märgitud, et taotletava tegevuse eesmärk on leida Vikipalu uuringuruumi piires jämedateralist liiva, mis vastaks ehitusliiva kasutusala nõuetele. Kui looduslik materjal on osakesi läbimõõduga alla 0,063 millimeetri vähem kui 5%, siis on maavara kasutusala ehitusliiv.

Geoloogilise uuringu tegemise käigus hinnatakse vastavalt materjali granulomeetrilisele koostisele maavara kasutusala ja kasutusvõimalused ning otsustatakse maavara varu maavarade registrisse kandmise otstarbekus.

Taotluse seletuskirjas kirjeldatakse: geoloogiline uuring viiakse läbi Vikipalu uuringuruumi piires, üldpindalal 348,51 ha, eesmärgiga selgitada välja uuringuruumis paikneva jämedateralise liiva levikuala, kvaliteedinäitajad ning kasutamise- ja kaevandamisvõimalused. Uuringutöö koosneb ettevalmistus-, väli-, ja kameraaltöödest. Ettevalmistustööd hõlmavad peamiselt välitööde planeerimist. Välitöödel rajatakse uuringupunktid, võetakse proovid, määratakse maavara lasumistingimused ning hüdrogeoloogiline (hüdrololoogiline) situatsioon. Uuringuala kohta koostatakse instrumentaal mõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde

käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

Geoloogiline uuring viiakse läbi ekskavaatoriga uuringukaevetööde rajamise teel või puuraukude puurimise teel sõltuvalt materjali koostisest ja lasuvussügavusest. Alale planeeritakse rajada kuni 237 puurauku sügavusega kuni 35 m ja/või kuni 50 uuringukaevetööde sügavusega kuni 7 m.

Taotluse seletuskirjas on eraldi rõhutatud, et uuringuloa taotluses esitatud uuringupunktide arv on määratud uuringuala pindalast ja maapõueseaduses tulenevast uuringu meetodika nõuetest, et oleks tagatud teoreetiline võimalus kogu uuringuruumi teenindusala nõuetekohaselt uurida.

Puuraugud rajatakse puurimisagregaadiga šnekkpuurimise meetodil, šneki läbimõõt on 127 mm. Kui tööde käigus ilmneb vajadus, siis rajatakse hilisemalt täiendavalt kaevetööde ekskavaatoriga. Šurfide rajamiseks kasutatakse roomik- või ratasekskavaatorit. Puuraugud rajatakse sügavusega kuni 35 m maapinnast, olenevalt kasuliku kihi paksusest. Šurfide maksimaalne sügavus on kuni 7 m, mis on piiratud ekskavaatori tehniliste parameetritega

Geoloogilise uuringu välitööd on kavandatud teha kahes etapis. Esimeses etapis rajatakse hõrendatud võrguga puuraugud, et valida potentsiaalselt perspektiivseid alasid jämedateralise liiva esinemisega, teises etapis uuritakse detailselt valitud alasid pindalaga kuni 25 ha. Lõpptulemusel rajatakse varu arvutuse alal puuraukude võrgustik ca 150 m vahemaaga, lähtudes olemasolevatest teede ja sihtide asukohast ning raiesmikest, et tagada uuringupunktidele võimalikult lihtne juurdepääs.

Kui esimeses etapis leitakse, et edasine uuring on põhjendatud, siis valitakse saadud informatsiooni alusel, uuringuruumi piires, kasuliku kihi kvaliteedi ja paksuse põhjal perspektiivsed alad, kuhu tehakse teises etapis täiendavad uuringupunktid. Teises etapis rajatakse samuti esmalt puurmasinaga puuraugud ning kui tööde käigus ilmneb vajadus, siis rajatakse ekskavaatoriga täiendavalt uuringukaevetööde.

Uuringuruumi teenindusala ja seda ümbritseva maa-ala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan.

Peale välitööde lõppu uuringuruumi teenindusala korrastatakse. Kaevandid ja puuraugud likvideeritakse kohe pärast geoloogilise läbilõike kirjeldamist ja proovide võtmist, täites need samast kohast väljatud materjaliga. Maapõu ja maapind viiakse võimalikult uurimiseelseesse seisundisse.

2.3. Geoloogilise uuringuga kaasneda võivad keskkonnahäiringud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt KeHJS § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi **KMH**) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab

otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi **määrus nr 224**) või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2, 2³ ja 4 kohaselt anda eelhinnang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Väikse uuringusügavusega geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, KeHJS § 6 lg-s 2 sätestatud otsustaja eelhinnangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ toodud tegevuste hulka (st tegemist ei ole määruse nr 224 § 3 p 3 kohase süvapuurimisega (üle 1000-meetrise sügavusega puuraugud)). Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (55 SE) juurde kuuluvas seletuskirjas on KeHJS § 6 lg 2 p-st 2 maavara geoloogilise uuringu ja üldgeoloogilise uurimistöö kaotamist põhjendatud sellega, et praktika on „näidanud, et eelhinnangute koostamisega kaasneb suur töömaht ja reaalselt väärtust sellel ei ole, kuna uuringute mõju ei ole märkimisväärne. Praeguseks ei ole algatatud mitte ühtegi keskkonnamõju hindamist maavara geoloogilise uuringu loa ja üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse menetluses.“

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud määruses nr 224. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhinnangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³ ega kaaluta KMH vajalikkust.

MaaPS § 28 lg 3 kohaselt peab uuringuloa taotluse seletuskiri sisaldama muuhulgas andmeid geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnamõjude ja nende vähendamise meetmete kohta. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi **määrus nr 1**) § 2 lg 1 täpsustab, et lisaks MaaPS § 28 lg 3 sätestatud andmetele esitatakse taotluse seletuskirjas uuringuga kaasneda võivate keskkonnamõjude, sealhulgas vee, pinnase või õhu saastamise, müra, vibratsiooni ja selle ulatuse kirjeldus. Määruse nr 1 § 2 lg 1 punkti 6 kohaselt tuleb uuringuloa taotluse seletuskirjas eraldi välja tuua, kas geoloogilisel uuringul on mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas märgitakse, et uuringupunktide rajamine toimub tööpäevadel ja tööajal. Keskkonnaamet täpsustab, et mõistet „tööaeg“ ei reguleeri kellaajaliselt ükski käesoleval hetkel kehtiv seadus. Töölepinguseaduse (edaspidi TLS) § 5 lg 1 p 7 viidatakse tööajale, kui ajale, millal töötaja täidab kokkulepituid tööülesandeid. TLS § 43 lg 1 täpsustab, et eeldatakse, et töötaja töötab 40 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul. Lisaks võib TLS § 52 lg 3 lugeda, et eeldatakse, et iganädalane puhkeaeg antakse töötajatele laupäeval ja pühapäeval.

Eelnevast nähtub, et töö- ja puhkeaja mõistete puhul võib eeldada välja kujunenud ja

enamlevinud kellaaegu ja nädalapäevi, kuid nende järgimise kohustust tööandjal ei ole. TLS kehtestab mõisteid „tööaeg“ ja „tööpäev“ tavamõistest paindlikumalt. Korrakaitseaduse § 56 määrab ajavahemiku, mille jooksul on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

Tuginedes eelnenule ja arvestades asjakohastes õigusaktides toodut, võib eeldada, et välitöid tehakse nädalapäevadel esmaspäevast reedeni. Ajavahemikus kella 22.00-st kuni 6.00-ni, puhkepäevale eelneval ööl kella 00.00-st kuni 7.00-ni, on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

2.3.1. Mõju Natura 2000 aladele

Lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv loodusala, Maapaju loodusala[1] (edaspidi **loodusala**; registrikood EE0010113), asub Vikipalu uuringuruumist ca 1 km kaugusel lõunasuunas. Loodusalal kaitstakse I lisas[2] nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on rabad (*7110), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0).

Lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv linnuala, Põhja-Kõrvemaa linnuala[3] (edaspidi **linnuala**; registrikood EE0010106), asub Vikipalu uuringuruumist ca 3 km kaugusel kagusuunas. Linnuala kaitse-eesmärgiks[4], mille isendite elupaiku kaitstakse, on järgmised liigid: sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), sõtkas (*Bucephala clangula*), laululuik (*Cygnus cygnus*), järvekaur (*Gavia arctica*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), teder (*Tetrao tetrix*), metsis (*Tetrao urogallus*), mudatilder (*Tringa glareola*) ja heletilder (*Tringa nebularia*).

Võttes arvesse alljärgneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju loodus-, linnualale.

Kohtupraktikas on leitud, et väidetavate tagajärgedega ei pea arvestama olukorras, kus ollakse veendunud, et tagajärgede saabumine on välistatud või äärmiselt vähetõenäoline (Riigikohtu halduskollegiumi 21.12.2001 kohtumäärus haldusasjas nr 3-3-1-67-01 p 3).

2.3.2. Mõju metsale, kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaigadele

Uuringuloa taotluse seletuskirja kohaselt on Vikipalu uuringuruumi teenindusala kaetud peamiselt metsaga. Geoloogilisteks uuringuteks kasutatav puurmasin on väga mobiilne ja manööverduvõimeline, see tähendab, et puuraukude rajamine on võimalik ilma puid suuremas mahus langetamata või üksikute puude eemaldamisega, selleks seaduses ettenähtud korras.

Uuringuruumi lõunapoolse lahustüki piires asub vääriselupaik VEP nr. 110288. Geoloogilise uuringu välitööde korras ei tehta töid uuringuruumi piires asuval vääriselupaigal (sellel maa-alal masinatega ei liigelda, uuringut ei teostata, puurauke ei rajata).

Lisaks asuvab vääriselupaiku uuringuruumi läheduses: lõunapoolsest lahustükist ca 46 m ida

suunas asub vääriselupaik VEP nr. 205150 ja ca 67 m kaugusel VEP nr. 110289; ca 85 m kaugusel edela suunas VEP nr. 204344.

Uuringuruumi teenindusmaa piires ei asu looduskaitsealasid ega muid looduskaitselisi objekte. Lähimad püsielupaigad on: põhjapoolsest lahustükist ca 260 m kaugusel ida suunas (keskkonnaregistrikood: KLO3000742) asuv Kõrve metsise püsielupaik ning lõunapoolsest lahustükist ca 50 m kaugusele edela suunda jääv Vikipalu metsise püsielupaik (keskkonnaregistrikood: KLO3000754).

Lähim kaitseala, Maapaju looduskaitseala (keskkonnaregistrikood: KLO1000314), asub Vikipalu uuringuruumi teenidusalast ca 1 km kaugusel lõunas. Lisaks aub ca 3 km kaugusel kagus Niinsoni looduskaitseala (keskkonnaregistrikood: KLO1000546) ja põhjapoolsest lahustükist ca 3 km kaugusel kirdes Põhja-Kõrvemaa looduskaitseala (keskkonnaregistrikood: KLO1000598).

Võttes arvesse alljärgneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele.

2.3.3. Heide välisõhku (müra ja peenosakesed)

Geoloogilisel uuringul kasutatava tavapärase tehnika (ekskavaatori) müratase võib tootjatehaste andmetel ulatuda masinast (punktmüraallikast) ligikaudu 10 m kaugusel kuni 80 dB-ni. Müraallikast eemaldudes müratase alaneb heli neeldumise ja sumbumise tõttu. Heli neeldumine vähendab soovimatut müra ja sumbumine tagab, et heli ei liigu erinevate ruumide vahel. Taotluse seletuskirjas on esitatud sõltuvalt müraallikast mürataseme muutusi iseloomustav tabel et müratase müraallikast 10 m kaugusel on 80 dB:

Kaugus punktmüraallikast, m	Müratase, dB
100	60
200	54
300	50
400	48
500	46

Uuringuruumile lähim hoonestatud (elu-, ühiskondlik-, kõrval- või tootmishoone) katastriüksus on lõunapoolsest lahustükist ca 87 m kaugusele lõuna suunda jääv Pärnasaare (katastritunnus: 14001:002:0766). Seal juures hoonestusega õueala jääb uuringuruumist ca 200 m kaugusele. Uuringuruumi põhjapoolsest lahustükist ca 850 m kaugusele kirde suunda jääb hoonestusega katastriüksus Kõrve (katastritunnus: 14001:003:0730).

Sellest nähtub, et lähima eluhoone juures ei ole ette näha, Keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ sätestatud tööstusliku müra piirväärtuse 60 dB (päevasel ajal elamu- ja rohealadel ehk II kategooria alad) ületamist.

Taotluse seletuskirjas on kirjeldatud, et ühe uuringupunkti rajamiseks kulub keskmiselt kaks tundi. Seega on uuringupunktide rajamisest tekkiv müra väga lühiajaline. Puuraukude ja uuringukaevetööde rajamisel ei teki ülenormatiivset tolmu (peenosakesi), kuna uuringu käigus väljatav pinnas on looduslikus olekus niiske.

Oluline on silmas pidada, et geoloogiliste uuringute käigus tehtavad välitööd kestavad lühikest aega (mõne päeva). Seega on müra kestus ajutine ja lühiajaline. Võib eeldada, et geoloogilise uuringuga ei kaasne häiringuid, mis võiks piirinaabrite huve riivata olulisel määral.

Uuringualal olev pinnas on looduslikult niiske, mistõttu ei teki kaevandite rajamisel ega likvideerimisel õhusaastet (ülenormatiivset peenosakeste heidet).

2.3.4. Mõju põhjaveele

Uuringuruumis läbiviidava geoloogilise uuringuga ei kaasne mõju põhjaveele. Hüdrogeoloogilistest töödelt viiakse läbi veetaseme mõõtmised uuringupunktides ning ümbruskonna kraavides ja veekogudes. Juhul, kui uuringute käigus viiakse läbi katsepumpamisi - ei kaasne sellega pikaajalist vee välja pumpamist, mis põhjustaks põhjavee taseme alanemist. Senine praktika näitab, et pumpamine kestab keskmiselt 4 - 8 tundi ja väljapumbatava vee kogused ei ole suured. Hüdrogeoloogiliste tööde raames mõõdetakse katsepumpamise ajal veetaseme alanemist ja selle taastumist. Pärast uuringu läbiviimiseks rajatud puuraukude sulgemist taastub looduslik olukord.

Geoloogiliste töödega ei avaldata mõju lähimatele veehaaretele (puur- ja salvkaevud), kuivenduskraavidele, maaparandussüsteemide toimimisele ega lähimatele veekogudele.

2.3.5. Jäätmete ke

Jäätmeseaduse (edaspidi **JääTS**) alusel käsitletakse kaevandamisjäätmetena muuhulgas maavarade uuringute töö (sh proovivõtmine, puurimine ja kaevamine) tulemusena tekkivaid jäätmeid. Pärast proovidele katsete läbiviimist ja nõuetekohast säilitamist antakse ülejäänud materjal üle jäätmekäitlejale. Seega ei teki geoloogilise uuringu käigus jäätmeseaduse mõistes kaevandamisjäätmeid.

2.3.6. Vibratsioon

Geoloogilise uuringuga vibratsiooni ei kaasne – ei viia läbi löhkamisi. Tulenevalt töötervishoiu nõuetest, on tehnikale seatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases.

Kokkuvõttvalt

Tuginedes eelnenule, arvestades tegevuse iseloomu ja senist praktikat saab öelda, et geoloogilise uuringuga ei kaasne ümbruskonnale valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust ja tegevusega puudub oht suurõnnetuste või katastroofide tekkimisele.

Eelpool kirjeldatud info põhjal saab öelda, et tegevusega ei laasne olulist negatiivset mõju looduskeskkonnale. Tegevusega kaasneda võiv häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale.

Kohe peale puuraukudest ja vajadusel uuringukaevetõõnnetest proovide võtmist suletakse need väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorse katsete läbiviimiseks). Tagasitaidetud ala tihendatakse ja tasandatakse. Uuringuruumi teenindusala korrastatakse võimalikult uuringueelsesesse seisukorda.

[1] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ punkt 2 alapunkt 210.

[2] Euroopa Ühenduse ja nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüübid. Leitav: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF> (07.06.2023)

[3] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ punkt 1 alapunkt 43

[4] Euroopa Ühenduse ja nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliigid. Leitav: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1979L0409:20081223:ET:PDF> (07.06.2023)

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused uuringuloa andmisel

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lg 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lg 2). Vastavalt uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lg 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 04.04.2023 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla **Jääts** § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjätmekava (MaaPS § 28 lg 5). Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse Jääts §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Uuringuloa andmisest keeldumise alused on nimetatud MaaPS § 35.

MaaPS § 35 lg 1 p 2-8 ja p 11 ning lg 2 p 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmenud, sellest tulenevat keeldumise alust ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda. (vt ka p 2.3.)

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja nõusolek (MaaPS § 35 lg 1 p 1). Vikipalu uuringuruum asub riigile kuuluvatel ja RMK volitusallas olevatel maaüksustel. RMK andis 16.05.2023 kirjaga nr 13-1.1/23/2745 (registreeritud KOTKAS 17.05.2023 numbriga DM-124381-6) geoloogilise uuringu läbiviimiseks tingimusliku nõusoleku (vt p 3.3).

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega (MaaPS § 35 lg 1 p 9). Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega (MaaPS § 35 lg 1 p 10). Keskkonnaamet saatis 20.04.2023 kirjaga nr DM-124381-3 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Anija Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Anija Vallavolikogu edastas Keskkonnaametile oma 18.05.2023 otsuse nr 114 (registreeritud KOTKAS 22.05.2023 numbriga DM-124381-7), millega anti uuringuloa taotlusele nõusolek.

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048) ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 07.06.2023).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise

alused puuduvad.

3.2. Uuringuloo taotluse avalikustamine, otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Keskkonnaamet avaldas uuringuloo menetluse algatamise teate 21.04.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 2) ning teavitas avatud menetluse algatamisest taotlejat Sokkel Karjäärid OÜ-d ja menetlusosalisi (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1) 21.04.2023 kirjaga nr DM-124381-5. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võis kavandatav tegevus puudutada, paluti uuringuloo taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid esitada kahe nädala jooksul alates teadete avalikustamisest.

Etteantud aja jooksul saabus ettepanekuid ega arvamusi ei laekunud.

Keskkonnaamet saatis 20.04.2023 kirjaga nr DM-124381-3 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Anija Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Anija Vallavolikogu edastas Keskkonnaametile oma 18.05.2023 otsuse nr 114 (registreeritud KOTKAS 22.05.2023 numbriga DM-124381-7), millega anti uuringuloo taotlusele nõusolek.

Keskkonnaamet küsis 20.04.2023 kirjaga nr DM-124381-4 RMK volitusalas olevate katastriüksuse kasutamiseks geoloogilise uurimise tegemise eesmärgil (MaaPS § 27 lg 3).

RMK andis 16.05.2023 kirjaga nr 13-1.1/23/2745 (registreeritud KOTKAS 17.05.2023 numbriga DM-124381-6) geoloogilise uuringu läbiviimiseks tingimusliku nõusoleku (vt p 3.3).

Vastavalt HMS § 49 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lg 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet pani õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 5). Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks seati kaks nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti *laekus / ei laekunud*.

Keskkonnaamet küsis taotlejalt Sokkel Karjäärid OÜ, Anija Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt XX.XX.XXXX kirjaga nr XXX arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Etteantud aja jooksul arvamusi ja ettepanekuid *laekus / ei laekunud*.

3.3. Kaalutlused täiendavate tingimuste seadmisel

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimuseteta tuleks haldusakt jätta andmata.

Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Riigivaravalitseja kooskõlastas uuringuloa andmise 16.05.2023 kirjaga nr 13-1.1/23/2745 järgmistel tingimustel:

1. *Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Ida-Harjumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.*
2. *Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.*

Riigivaravalitseja poolt esitatud tingimused kantakse uuringuloale täiendavate tingimustena.

Küll aga, toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (p 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitseadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Üldised uuringuloaga kaasnevad kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/maapou/uuringuluba>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti

andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839
Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee